

۴۰۰ هزار فرصت شغلی از بین می‌رود



جامعه فردا: می‌گویند جامعه کشتش این میزان افزایش قیمت سوخت را ندارد؛ رشد ۵۰ درصدی قیمت بنزین که این روزها خبر آن به گوش می‌رسد، قرار بود پلکانی باشد تا فشاری ناگهانی را به اقتصاد کشور تحمیل نکند. این اتفاق نیفتاد و حالا قرار است پس از چندسالی ثبات قیمت، سوخت گران شود و در نظر کارشناسان اقتصادی و فعالان این حوزه، این میزان افزایش، شوک توری به اقتصاد وارد می‌کند و جامعه هم توان تحمل این شوک را نخواهد داشت.

برخی کارشناسان اقتصادی از به بباد رفتن تلاش‌های دولت برای تورم تک‌رقمی می‌گویند و در کنار آن برخی دیگر همچون فرهاد مومنی، استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی معتقدند که این میزان افزایش ۴۰۰ هزار فرصت شغلی را در کشور از بین می‌برد و حتی تورم را ۷ درصد افزایش می‌دهد. افزایش ۷ درصدی تورم در شرایطی که بانک مرکزی نرخ تورم را ۹٫۹ درصد برآورده کرده است، بار دیگر تورم دورقمی را که فاصله معناداری با تورم تک‌رقمی دارد به اقتصاد کشور تحمیل می‌کند.

در این میان صندوق بین‌المللی پول هم هشدار داد که با اجرای طرح افزایش قیمت سوخت، نرخ تورم که هم‌اکنون زیر ۱۰ درصد است دوباره دو رقمی خواهد شد. با این حال، معاون اقتصادی بانک مرکزی، معتقد است: در صورت اصلاح قیمت حامل‌های انرژی، میزان افزایش نرخ تورم جزئی بوده و به‌طور موقت به بالای ۱۰ درصد افزایش می‌یابد اما به‌سرعت به محدوده تک‌رقمی بازمی‌گردد.

پیمان قربانی، درباره پیش‌بینی اخیر صندوق بین‌المللی پول از احتمال بازگشت تورم دو رقمی به اقتصاد ایران، به ایرنا توضیح داده که «در این گزارش برای سال جاری نرخ تورم تک‌رقمی پیش‌بینی شده است اما با توجه به اینکه نرخ تورم کنونی نزدیک به ۱۰ درصد است، انتظار صندوق بین‌المللی پول این است که با اصلاح قیمت حامل‌های انرژی این نرخ به‌صورت موقت به بالای ۱۰ درصد برسد اما بار دیگر به محدوده تک‌رقمی باز خواهد گشت.»

او درباره اینکه پیش‌بینی بانک مرکزی از میزان اثر اصلاح قیمت حامل‌های انرژی بر شاخص تورم چیست، توضیح داد: «این موضوع بستگی به سیاست‌هایی دارد که دولت اعمال می‌کند؛ همان‌طور که می‌ناید هنوز به‌طور دقیق در این زمینه تصمیم‌گیری نشده است و هر زمانی که در مجلس تصویب شود، می‌توان در این باره اظهار نظر کرد.»

عضو هیأت عامل بانک مرکزی در عین حال تأکید کرد که «این نهاد همواره اقدام‌های احتیاطی و لازم را برای حفاظت از تورم انجام می‌دهد؛ ممکن است در سایه تعدیل نرخ حامل‌های انرژی شاهد افزایش جزئی در نرخ تورم باشیم اما این افزایش افزایش کمالات طبیعی بوده و نقضی از این بابت به سیاست‌های بانک مرکزی وارد نیست.»

قربانی ماهیت تعدیل نرخ حامل‌های انرژی را ایجاد تورم دانست: «با اقدام‌هایی که در نظر داریم، نرخ تورم را به‌خوبی مهار می‌کنیم و به‌سرعت به محدوده تک‌رقمی بازمی‌گردیم.»

گرانی سوخت، تورم را ۷ درصد بالا می‌برد

بسیار معاد با تورم تک‌رقمی است. تورم تک‌رقمی به معنای آن است که نرخ تورم در هر سال کمتر از نرخ تورم سال قبل باشد. در حالی که تورم تک‌رقمی به معنای آن است که نرخ تورم در هر سال بیشتر از نرخ تورم سال قبل باشد.

در این میان، بانک مرکزی نرخ تورم را ۹٫۹ درصد برآورده کرده است، بار دیگر تورم دورقمی را که فاصله معناداری با تورم تک‌رقمی دارد به اقتصاد کشور تحمیل می‌کند.

عضو هیأت عامل بانک مرکزی در عین حال تأکید کرد که «این نهاد همواره اقدام‌های احتیاطی و لازم را برای حفاظت از تورم انجام می‌دهد؛ ممکن است در سایه تعدیل نرخ حامل‌های انرژی شاهد افزایش جزئی در نرخ تورم باشیم اما این افزایش افزایش کمالات طبیعی بوده و نقضی از این بابت به سیاست‌های بانک مرکزی وارد نیست.»

قربانی ماهیت تعدیل نرخ حامل‌های انرژی را ایجاد تورم دانست: «با اقدام‌هایی که در نظر داریم، نرخ تورم را به‌خوبی مهار می‌کنیم و به‌سرعت به محدوده تک‌رقمی بازمی‌گردیم.»

عبور کرده‌اند.

او با تأکید بر اینکه اگر اصلاحی باید صورت گیرد قیمت سوخت با خود همراه می‌کند در حالی قابل کنترل اعلام می‌شود که استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی، در نشست اقتصاد سیاسی ایران در آینه بودجه سال ۹۷، از رشد ۷ درصدی تورم در کنار آن بین رفتن ۴۰۰ هزار فرصت شغلی با افزایش قیمت سوخت یاد می‌کند.

عضو هیأت عامل بانک مرکزی در عین حال تأکید کرد که «این نهاد همواره اقدام‌های احتیاطی و لازم را برای حفاظت از تورم انجام می‌دهد؛ ممکن است در سایه تعدیل نرخ حامل‌های انرژی شاهد افزایش جزئی در نرخ تورم باشیم اما این افزایش افزایش کمالات طبیعی بوده و نقضی از این بابت به سیاست‌های بانک مرکزی وارد نیست.»

قربانی ماهیت تعدیل نرخ حامل‌های انرژی را ایجاد تورم دانست: «با اقدام‌هایی که در نظر داریم، نرخ تورم را به‌خوبی مهار می‌کنیم و به‌سرعت به محدوده تک‌رقمی بازمی‌گردیم.»

مربوط به خسارت‌ها و جریمه‌های رانندگی با ضریب ۷۰ درصد ۷۷ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده که از مجموع این اعداد مشخص است که جهت گیری ضد توسعه‌های به نفع غیر مولدها وجود دارد.

مومنی گفت: می‌توان با تعیین مالیات مثلا ۱۰ درصد روی خودروهایی ۱۰۰ میلیون به بالا اثر ضدانگیزی برای مافیای خودروهایی وارداتی افزایش قیمت‌ها تشدید بحران در بخش‌های تولید است، توضیح داد که با افزایش هزینه‌های تولید بلافاصله شاهد تعمیق وابستگی به خارج از کشور افزایش واردات کالاهای مصرفی خواهیم بود.

استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی، با اشاره به راهیمایی سپرده‌گذاران موسسات مالی اعتباری تصریح کرد: چرا اسامی سپرده‌گذاران دارای بیش از ۵۰ میلیون تومان سپرده را منتشر نمی‌کنند و تنها سپرده‌گذاران کوچک را جلوی می‌اندازند؟ پانداگرانی که ماجرا چه کسانی هستند و چه افرادی از این موضوعات منتفع خواهند شد؟

او با تأکید بر اینکه اساس بقای ساختار رانتی تجربه شده که درباره بسیاری از مسائل فرهنگی سرنوشت‌ساز از عدم شفافیت سند بودجه را شناسایی کرد، از سال ۹۱ تا ۹۷ بودجه عمومی دولت ۲٫۷ برابر شد و در همین دوره درآمد حاصل از خدمات

درمانی ۵٫۴ برابر شد. این اقتصاددان نهادگرا، خاطر نشان کرد: در سند لایحه بودجه سال ۹۷ رقم پیش‌بینی شده برای مالیات بر ثروت ۳۵ هزار میلیارد تومان و رقم مربوط به مالیات بر مستغلات ۱۲ هزار میلیارد تومان برآورد شده است همچنین هزینه‌های

مومنی گفت: از سال ۱۳۶۸ تاکنون ۴ دولت تجربه شده که درباره بسیاری از مسائل فرهنگی سرنوشت‌ساز از عدم شفافیت سند بودجه را شناسایی کرد، از سال ۹۱ تا ۹۷ بودجه عمومی دولت ۲٫۷ برابر شد و در همین دوره درآمد حاصل از خدمات درمانی ۵٫۴ برابر شد.

این اقتصاددان نهادگرا، خاطر نشان کرد: در سند لایحه بودجه سال ۹۷ رقم پیش‌بینی شده برای مالیات بر ثروت ۳۵ هزار میلیارد تومان و رقم مربوط به مالیات بر مستغلات ۱۲ هزار میلیارد تومان برآورد شده است همچنین هزینه‌های

مربوط به خسارت‌ها و جریمه‌های رانندگی با ضریب ۷۰ درصد ۷۷ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده که از مجموع این اعداد مشخص است که جهت گیری ضد توسعه‌های به نفع غیر مولدها وجود دارد.

مومنی گفت: می‌توان با تعیین مالیات مثلا ۱۰ درصد روی خودروهایی ۱۰۰ میلیون به بالا اثر ضدانگیزی برای مافیای خودروهایی وارداتی افزایش قیمت‌ها تشدید بحران در بخش‌های تولید است، توضیح داد که با افزایش هزینه‌های تولید بلافاصله شاهد تعمیق وابستگی به خارج از کشور افزایش واردات کالاهای مصرفی خواهیم بود.

استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی، با اشاره به راهیمایی سپرده‌گذاران موسسات مالی اعتباری تصریح کرد: چرا اسامی سپرده‌گذاران دارای بیش از ۵۰ میلیون تومان سپرده را منتشر نمی‌کنند و تنها سپرده‌گذاران کوچک را جلوی می‌اندازند؟ پانداگرانی که ماجرا چه کسانی هستند و چه افرادی از این موضوعات منتفع خواهند شد؟

او با تأکید بر اینکه اساس بقای ساختار رانتی تجربه شده که درباره بسیاری از مسائل فرهنگی سرنوشت‌ساز از عدم شفافیت سند بودجه را شناسایی کرد، از سال ۹۱ تا ۹۷ بودجه عمومی دولت ۲٫۷ برابر شد و در همین دوره درآمد حاصل از خدمات

درمانی ۵٫۴ برابر شد. این اقتصاددان نهادگرا، خاطر نشان کرد: در سند لایحه بودجه سال ۹۷ رقم پیش‌بینی شده برای مالیات بر ثروت ۳۵ هزار میلیارد تومان و رقم مربوط به مالیات بر مستغلات ۱۲ هزار میلیارد تومان برآورد شده است همچنین هزینه‌های

مومنی گفت: از سال ۱۳۶۸ تاکنون ۴ دولت تجربه شده که درباره بسیاری از مسائل فرهنگی سرنوشت‌ساز از عدم شفافیت سند بودجه را شناسایی کرد، از سال ۹۱ تا ۹۷ بودجه عمومی دولت ۲٫۷ برابر شد و در همین دوره درآمد حاصل از خدمات درمانی ۵٫۴ برابر شد.

این اقتصاددان نهادگرا، خاطر نشان کرد: در سند لایحه بودجه سال ۹۷ رقم پیش‌بینی شده برای مالیات بر ثروت ۳۵ هزار میلیارد تومان و رقم مربوط به مالیات بر مستغلات ۱۲ هزار میلیارد تومان برآورد شده است همچنین هزینه‌های

مومنی گفت: از سال ۱۳۶۸ تاکنون ۴ دولت تجربه شده که درباره بسیاری از مسائل فرهنگی سرنوشت‌ساز از عدم شفافیت سند بودجه را شناسایی کرد، از سال ۹۱ تا ۹۷ بودجه عمومی دولت ۲٫۷ برابر شد و در همین دوره درآمد حاصل از خدمات درمانی ۵٫۴ برابر شد.

این اقتصاددان نهادگرا، خاطر نشان کرد: در سند لایحه بودجه سال ۹۷ رقم پیش‌بینی شده برای مالیات بر ثروت ۳۵ هزار میلیارد تومان و رقم مربوط به مالیات بر مستغلات ۱۲ هزار میلیارد تومان برآورد شده است همچنین هزینه‌های

مومنی گفت: از سال ۱۳۶۸ تاکنون ۴ دولت تجربه شده که درباره بسیاری از مسائل فرهنگی سرنوشت‌ساز از عدم شفافیت سند بودجه را شناسایی کرد، از سال ۹۱ تا ۹۷ بودجه عمومی دولت ۲٫۷ برابر شد و در همین دوره درآمد حاصل از خدمات درمانی ۵٫۴ برابر شد.

این اقتصاددان نهادگرا، خاطر نشان کرد: در سند لایحه بودجه سال ۹۷ رقم پیش‌بینی شده برای مالیات بر ثروت ۳۵ هزار میلیارد تومان و رقم مربوط به مالیات بر مستغلات ۱۲ هزار میلیارد تومان برآورد شده است همچنین هزینه‌های

مومنی گفت: از سال ۱۳۶۸ تاکنون ۴ دولت تجربه شده که درباره بسیاری از مسائل فرهنگی سرنوشت‌ساز از عدم شفافیت سند بودجه را شناسایی کرد، از سال ۹۱ تا ۹۷ بودجه عمومی دولت ۲٫۷ برابر شد و در همین دوره درآمد حاصل از خدمات درمانی ۵٫۴ برابر شد.

این اقتصاددان نهادگرا، خاطر نشان کرد: در سند لایحه بودجه سال ۹۷ رقم پیش‌بینی شده برای مالیات بر ثروت ۳۵ هزار میلیارد تومان و رقم مربوط به مالیات بر مستغلات ۱۲ هزار میلیارد تومان برآورد شده است همچنین هزینه‌های

اقتصاد فردا

economic@Jameefarda.com



۱۱

خبر

«وقتی همه خواب بودند»، قیمت اقلام اساسی افزایش یافت

مهر: سخنگوی دولت عنوان کرده دولت تحت هیچ شرایطی آماده نیست کالایی را گران کند؛ اما طی هفته‌های اخیر قیمت برخی کالاهای اساسی گران شده و نرخ بعضی از آنها همچنان رو به افزایش است. محمدباقر نوبخت، سخنگوی دولت چهارشنبه گذشته در حاشیه جلسه هیأت دولت عنوان کرد که دولت تحت هیچ شرایطی آماده نیست که کالایی را گران کند یا اجازه گرانفروشی به کسی بدهد؛ این سخنان در حالی مطرح شد که مدتی است قیمت برخی کالاهای اساسی در بازار افزایش پیدا کرده و روند رشد قیمت این اقلام همچنان ادامه دارد؛ کالاهایی که در سبب هزینه‌های ناخواسته نقش مهمی دارند.

لبنیات بی‌سر و صدا گران شد

گزارش‌های میدانی حاکی است که اکثر برندهای لبنی، قیمت فرآورده‌های خود را حدود ۱۰ درصد افزایش داده‌اند؛ در همین زمینه یکی از مغازه‌داران به مهر گفت: کمتر از دو هفته است که سه شرکت لبنی حدود ۱۰ درصد به قیمت محصولات خود افزوده‌اند. مغازه‌دار دیگری هم گفت: یکی از برندهای لبنی حدود یک هفته است ۱۰۰ تومان به نرخ محصولات تولیدی خود افزوده است.

یکی از مغازه‌دار دیگر هم گفت: قیمت بطری شیر یک لیتری یکی از برندها دو هفته است ۲۰۰ تومان گران شده و حدود ۵۰۰ تومان به نرخ بنزین ۴۰۰ گرمی یکی دیگر از برندهای مشهور افزوده شده است؛ ضمن اینکه حدود سه هفته قبل برن دیگری قیمت شیر خود را ۲۰۰ تومان گران کرده بود و نرخ آن را از ۲۵۰۰ تومان به ۵۰۰۰ تومان افزایش داده بود.

یکی از مغازه‌داران هم در این زمینه به خبرنگار مهر گفت: قیمت ماست سنتی یکی از برندهای مشهور طی هفته‌های اخیر ۲۰۰ تومان گران شده و از ۶۰۰۰ تومان رسیده است.

برنج خارجی گران شد علاوه بر این طی هفته‌های اخیر قیمت برنج خارجی در بازار روند افزایشی به خود گرفته است؛ گزارش میدانی مهر نشان می‌دهد قیمت برنج هندی طی ۲۰ روز اخیر در بازار رشد چشمگیری داشته است؛ طبق گفته برخی مغازه‌داران قیمت هر کیسه ۱۰ کیلویی برنج هندی طی این مدت بین ۷ تا ۸ هزار تومان افزایش یافته است؛ همچنین برخی دیگر از مغازه‌داران عنوان کردند که نرخ هر کیسه ۱۰ کیلویی برنج هندی طی ۱۰ روز اخیر حدود ۵ هزار تومان گران شده است؛ به گفته برخی دیگر از مغازه‌داران، هر کیسه برنج ۱۰ کیلویی هندی خاطر در این مدت بین ۳ تا ۴ هزار تومان افزایش قیمت داشته است.

در فروشگاه‌های زنجیره‌ای اوضاع قیمت‌ها از مغازه‌های خرده‌فروشی بهتر است؛ در یکی از فروشگاه‌ها که در مرکز شهر تهران قرار دارد قیمت هر کیسه ۱۰ کیلویی برنج هندی حدود ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۰ تومان افزایش یافته و در یکی دیگر از این فروشگاه‌ها که در جنوب شهر تهران قرار دارد فعلا از تغییر قیمت خبری نیست.

در همین زمینه محمد آقاپاها، رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران در گفت‌وگو با مهر با بیان اینکه طی روزهای اخیر برنج هندی ۱۱ تا ۱۲ درصد افزایش قیمت داشته است، اظهار کرد: از نرخ باقی برنج‌های خارجی فعلا اطلاعی ندارم، قاعدتا قیمت برنج‌های دیگر نیز باید تغییراتی کرده باشد.

قیمت هر عدد تخم مرغ به ۶۵۰ تومان رسید

یکی دیگر از کالاهایی که طی هفته‌های اخیر، قیمت آن دستخوش تغییرات زیادی بوده تخم‌مرغ است؛ به طوری که در حال حاضر قیمت هر شانه تخم‌مرغ به حدود ۱۵ تا ۱۸ هزار تومان و قیمت هر عدد تخم‌مرغ تا حدود ۶۵۰ تومان رسیده است؛ این در حالی است که تا دو سه هفته قبل قیمت هر عدد تخم‌مرغ حدود ۴۰۰ تومان و نرخ هر شانه از این محصول نزدیک به ۱۱ هزار تومان بود. به‌نظر می‌رسد مسئولان دولتی برنج، لبنیات و تخم‌مرغ را جزو کالاهای اساسی به شمار نمی‌آورند یا اینکه از افزایش چشمگیر قیمت آنها در بازار بی‌اطلاع هستند و خبر ندارند که روند افزایش قیمت این اقلام همچنان ادامه دارد.

عکس: اصغر خسته/مهر

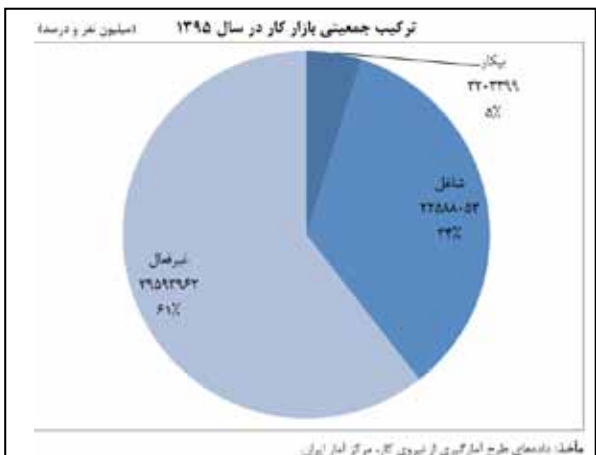
عکس: اصغر خسته/مهر

فرهاد مومنی:

رشد قیمت حامل‌های انرژی، قطعی یارانه ۳۰ میلیون نفر و افزایش بهای نان و دلار رکود توری را تشدید کرده و فشار بر طبقه ضعیف را بیشتر می‌کند

بازار کار

بیش از ۴۲ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر در کشور بیکار و غیرفعالند



که معادل تقریباً ۴۲ درصد از کل بیکاران است. در حالی که در سال ۱۳۹۵ تنها ۲۴ درصد از شاغلان تحصیلات دانشگاهی داشتند. پدیده عدم تطابق تحصیلی در بین نیروی کار زن با شدت بیشتری نسبت به مردان در بازار کار ایران بروز یافته است. در سال ۱۳۸۴، ۲۲ درصد از زنان شاغل دارای مدارک تحصیلی دانشگاهی بوده‌اند که این نسبت در سال ۱۳۹۵ به ۴۱ درصد رسیده است. در مقابل سهم افراد دارای تحصیلات دانشگاهی در بین بیکاران از ۲۶ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۷۲ درصد در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است.

چگونه می‌توان این شرایط را تغییر داد؟ پرسش‌هایی مطرح کرد و نوشت که چگونه می‌توان علاوه بر آنکه با ایجاد شرایط رونق و امیدوار کننده، ورود جمعیت غیرفعال را به بازار کار افزایش داده و نرخ مشارکت را در روندی صعودی قرار داد، نرخ بیکاری و به خصوص نرخ‌های بیکاری جوانان و افراد دارای تحصیلات را کاهش داد؟ ورود یا عدم ورود جمعیت غیرفعال به بازار کار، که بخشی از آنها دارای تحصیلات عالی هستند، چه تبعات و مخاطرات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی برای کشور دارد؟ سزا و کارها و سیاست‌های جلوگیری از تبعات و مخاطرات احتمالی چیست؟ چه سیاست‌هایی می‌تواند گره عدم اشتغال زایی طی سال‌های گذشته را باز کند؟ هزینه این سیاست‌ها چیست؟ تقدم و تأخر آنها چگونه است؟ نقش نهادهای مختلف در قوای سه‌گانه کشور در تبیین و اجرای این سیاست‌ها چیست؟ این هر یک از این سوالات را از مهم‌ترین مسائل کشور در شرایط حاضر و طی سال‌های آتی معرفی کرد و توضیح داد: «این مسئله، مسئله‌ای که ابعاد آن از یک موضوع صرفاً اقتصادی خارج شده و به یک موضوع اجتماعی و با آثار سیاسی تبدیل شده است و لازم است هر چه زودتر به جمع‌بندی درستی برای پاسخ به آنها رسید.»

باید توجه داشت آنچه از شرایط بازار کار کشور بیان شد به روشنی نشان می‌دهد که این شرایط مجالی برای هر گونه خطا در سیاست‌گذاری به جامی گذار، زیرا تداوم وضع موجود به تنهایی می‌تواند مخاطره‌آمیز باشد، حال اگر سیاست نادرستی به تشدید شرایط نامساعد کنونی منجر شود، بروز بحران‌های اجتماعی ناشی از شرایط وخیم بازار کار اجتناب‌ناپذیر است، بر این اساس لازم است براساس شناخت صحیح شرایط داخلی و به‌رومندی از تجارب سایر کشورها و ادبیات اقتصادی، احتمال خطا در سیاست‌گذاری را به حداقل رساند و امکان دستیابی به سیاست‌هایی صحیح و کم‌هزینه را فراهم کرد که با مبانی علمی و تجارب سایر کشورها پشتیبانی می‌شود.

مرکز پژوهش‌ها در ادامه به بررسی جمعیت در سن کار پرداخت و یادآوری کرد که «آمارگیری از نیروی کار، تعداد بیکاران در سال ۱۳۹۵، سه میلیون و ۲۰۲ هزار نفر، تعداد شاغلان برابر با ۲۲ میلیون و ۵۸۸ هزار نفر و تعداد افراد غیرفعال برابر ۳۹ میلیون و ۵۹۴ هزار نفر بوده است که در سال ۱۳۹۵، ۳۹ درصد جمعیت در سن کار کشور فعال بوده‌اند که این نرخ مشارکت یکی از پایین‌ترین نرخ‌های مشارکت در کشورهای جهان است. همچنین روند تغییرات نرخ مشارکت کل را نشان می‌دهد. نرخ مشارکت طی سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۹۵، ۳۵ و ۴۱ درصد بوده و بیشترین مقدار مربوط به سال ۱۳۸۴ بوده است. نرخ مشارکت مردان و زنان در سال ۱۳۸۴ به ترتیب برابر با ۶۵ و ۱۷ درصد و در سال ۱۳۹۵ به ترتیب در حدود ۶۴ و ۱۵ درصد است.»

این مرکز مهم‌ترین چالش‌های بازار کار ایران را پایین بودن نرخ مشارکت بالاخص در زنان، افزایش میانگین سنی جمعیت شاغل، اشتغال ناقص، عدم توازن منطقه‌ای بیکاری، بیکاری پنهان و عدم تطابق شغلی اعلام کرد و در باره این عدم تطابق نوشت که «براساس آمارهای طرح نیروی کار کل کشور از میان ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار بیکار در سال ۱۳۹۵ بیش از ۱ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر تحصیلات دانشگاهی داشته‌اند

جامعه فردا: «بیش از یک دهه است که بازار کار ایران در شرایط ویژه‌ای به‌سر می‌برد؛ از نیمه دهه ۱۳۸۰ تا سال‌های ابتدایی دهه ۹۰، خلص اشتغال‌زایی اقتصاد ایران تقریباً صفر بوده است. در حالی که در همین دوره جمعیت جوان کشور به بیشترین میزان خود طی چند دهه اخیر رسیده است. با وجود این در این دوره، نرخ بیکاری کل کشور با افزایش‌های قابل توجه مواجه نشده است، زیرا جمعیت فعال نیز مشابه تعداد شاغلان کشور طی این دوره تقریباً ثابت بوده و جمعیت غیرفعال کشور پیوسته و با سرعت بالایی در حال افزایش بوده است.» این خلاصه‌ای تاسفبار از گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس از بازار کار ایران است.

این مرکز در ادامه گزارش خود اشاره کرده که «این موضوع سبب کاهش قابل توجه نرخ مشارکت در فاصله سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۳ شده است. در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۳، جمعیت کل کشور ۸/۴ میلیون نفر افزایش یافته است. که از این میزان ۷/۲ میلیون نفر به جمعیت در سن کار (جمعیت بالای ۱۰ سال) و مابقی به جمعیت زیر ۱۰ سال افزوده شده است. همچنین از ۷/۲ میلیون نفری که جمعیت در سن کار افزایش یافته، ۶/۶ میلیون نفر سهم جمعیت غیرفعال بوده و تنها ۵۶۵ هزار نفر جمعیت فعال (مجموع جمعیت شاغل و بیکار) افزایش یافته است. این موضوع سبب شده است نرخ مشارکت اقتصادی که از تقسیم جمعیت فعال بر کل جمعیت در سن کار (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) به دست می‌آید از سال ۱۳۸۴ روندی نزولی داشته باشد. نرخ مشارکت از سال ۱۳۷۵ تا سال ۱۳۸۴ به تناسب افزایش جمعیت فعال در یک روند صعودی از حدود ۳۲ درصد به ۴۱ درصد رسیده است، اما از سال ۱۳۸۴ به بعد و با ثابت ماندن جمعیت فعال، این نرخ روندی نزولی را آغاز کرده و این روند تا سال ۱۳۹۰ ادامه یافته و از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ نیز نرخ مشارکت تقریباً ثابت مانده و روند کاهش آن متوقف شده است.»

هر چند مرکز پژوهش‌های مجلس در ادامه از آمارهای دیگری هم روایت می‌کند که از افزایش جمعیت فعال در کشور حکایت دارد، اما سوال‌های بسیاری را هم با خود همراه می‌بیند که چرا نرخ مشارکت اقتصادی در کشور پایین است و جمعیتی که در سن اشتغال قرار دارند و مهر غیرفعال را روی پیشانی خود زده‌اند. «در مقابل طی دو سال و نیم اخیر (نیمه دوم سال ۱۳۹۳ تا انتهای سال ۱۳۹۵) جمعیت فعال شروع به افزایش کرده و با وجود شرایط نه‌چندان مطلوب فعالیت‌های اقتصادی یکی از بیشترین آمار اشتغال‌زایی اقتصاد ایران طی چند دهه اخیر به ثبت رسیده است. با این حال، همان‌طور که پیش از این انتظار می‌رفت و در گزارش‌های مختلف در خصوص بروز این پدیده هشدار داده می‌شد افزایش جمعیت فعال -افزایش ورود جمعیت غیرفعال به بازار کار- بیش از آن چیزی است که حتی با اشتغال‌زایی بیش از ۶۰۰ هزار نفری در هر سال بتوان مانع از افزایش نرخ بیکاری شد، لذا جمعیت بیکار و نرخ بیکاری در روندی صعودی قرار گرفته است. از سوی دیگر طی دهه گذشته وضعیت جمعیت جوان و تحصیلکرده در برخی جوانب متفاوت از تحولات کل بازار کار بوده است. بدین معنا که نرخ‌های بیکاری گروه‌های سنی جوان و تحصیلکرده و به خصوص زنان روندی صعودی داشته و مقادیر این نرخ‌ها در شرایط بحرانی قرار گرفته است.» این مرکز در ادامه گزارش خود با یادآوری اینکه بنابراین سوال اساسی این است که